

Прилог 3. Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Вовед во право и уставно право		
2.	Код	БФК 101		
3.	Студиска програма	Безбедност и финансиска контрола		
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	Катедра за општествено, политичко-правни науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година / семестар	Прва / I семестар		
7	Број на ЕКТС кредити	6 (шест)		
8	Наставник	Вон. проф. д-р Марјан Арсовски		
9	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Основната цел на предметот е студентите да се стекнат со основни и напредни знаења за Воведот во право како општо-воведна наука во правните наука и Уставното право со посебен осврт на уставот и уставниот развој на Република Македонија.		
11	Содржина на предметната програма	Предметната програма е поделена на два интегрирани дела, и тоа: Вовед во право и уставно право. Во првиот дел Вовед во право се изучуваат Вовед во право како наука и методи (теориска рамка), општествени норми, правна норма и елементи на правната норма, правен однос, субјекти на правото, законитост, толкување на правото и правен систем. Во вториот дел Уставно право, се изучуваат поим, содржини и основни начела на уставот; основни слободи и права на човекот и граѓанино и поделба на власта на законодавна, судска и извршна.		
12	Методи на учење	Предавања, интеракција, презентации, работа во групи.		
13	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	39 часови
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	26 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часови
		16.2	Самостојни задачи	70 часови

17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	80	бодови	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	10	бодови	
	17.3.	Активност и учество	10	бодови	
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)		до 50 бода	5(пет) (F)	
			Од 51 до 60 бода	6(шест)(E)	
			Од 61 до 70 бода	7(седум)(D)	
			Од 71 до 80 бода	8(осум) (C)	
			Од 81 до 90 бода	9(девет)(B)	
			Од 91 до 100 бода	10(десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство и активност на предавање и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалвација од страна на студентите и самоевалвација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред.бр.	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Димитар Бајалциев	Вовед во правото	Македонска ризница, 1999 година.
		2.	Светомир Шкарик	Споредбено и македонско уставно право	Матица македонска, Скопје, 2004.
		3.			
		4.			
		5.			
		6.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред.бр.	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Саво Климовски, Татјана Каракамишева и Рената Тренеска.	Уставно право	Македонска ризница.2009.
		2.	Владимир Ортаковски	Уставно право – учебно помагало	Факултет за безбедонст, 2007 година
		3.	Основи на право Fundamentals of Law	Бренд Ритерс Кристиан Фишер Brand Ritters, Christian Fischer	Ars Lamina, 2012
		Историски вовед во западното уставно	Р. Ш. Ван Кенегем.	ТАБЕРНАКУЛ, 2010	

			право Historical Introduction to Western Constitutional Law	R. S. Van Kenegem.	
--	--	--	--	--------------------	--

Прилог 3.		
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО ПРАВО И УСТАВНО ПРАВО
2.	Код	ФБОН 01
3.	Студиска програма	Криминологија и криминална политика
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	Факултет за безбедност - Скопје
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар
7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Марјан Арсовски
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	<p>Цел на предметната програма како базичен предмет од прва година на студиите е да се стекнат основни познавања за државата и изучување на правото и на основните поими, концепти, институти и институции поврзани со уставното право. Со тоа се овозможува студентите да стекнат солидна основа за совладување на останатите правни дисциплини во нивното понатамошно студирање. При тоа студентите ќе имаат можност да стекнат познавања од материја која се однесува на: организацијата на државната власт, системот на правото, поим на уставот и сите негови општи и посебни карактеристики, темелните вредности на уставниот систем на Република Македонија, како и статусот, организацијата, положбата и функционирањето на централните и локалните органи.</p>

11	Содржина на предметната програма	Поим, предмет и методи на воведот во право; Правна норма; Правни акти; Правни односи; Објект и субјект на правниот однос; Толкување и применување на правото; Систем на правниот однос; Општи поими; предмет и методи на уставното право; Извори на уставното право; Поим, содржина и структура на уставот; Потекло и развој на уставното право; Темелни вредности на уставниот поредок; Суверенитет и владеење на правото; Основни слободи и права на човекот и граѓанинот; Избори и изборен систем; Поделба на власта во Уставот на РМ од 1991; Локална самоуправа; Одбрана и меѓународни односи; Централни институции на РМ, Собрание на РМ, Народен правобранител на РМ; Влада на РМ; Уставен суд на РМ и правосудни органи на РМ.		
12	Методи на учење	Присуство и активност на предавања и вежби Изработка на писмена задача Самостојна работа		
13	Вкупен расположив фонд на време	150		
14	Распределба на расположивото време	3 часа предавања; 2 час вежби неделно 52 часа предавања; 26 часа вежби		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	39 часови
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	26 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	42 часови
		16.2	Самостојни задачи	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	80	бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	10	бодови
	17.3.	Активност и учество	10	бодови
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)		до 50 бода	5(пет) (F)
			Од 51 до 60 бода	6(шест) (E)
			Од 61 до 70 бода	7(седум) (D)
			Од 71 до 80 бода	8(осум) (C)
			Од 81 до 90 бода	9(девет) (B)
			Од 91 до 100 бода	10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на предавања и вежби за редовни студенти.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Испрашување по случаен избор, работа во групи и споредба на успешноста на работата помеѓу групите; Евалуација од страна на Факултетот и евалуација од страна на Универзитетот.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред.бр.	Автори	Наслов	Издавач/година
		1.	Искра Аќимовска Малетиќ	Вовед во право (учебно помагало)	Факултет за безбедност – Скопје, 2009
		2.	Димитар Бајалџиев	Вовед во правото	Македонска ризница, 1999 година.
		3.	Светомир Шкариќ	Споредбено и македонско уставно право	Матица македонска, Скопје, 2004.
		4.	Основи на право Fundamentals of Law	Бренд Ритерс Кристиан Фишер Brand Riters, Christian Fischer	Ars Lamina, 2012
		5.	Историски вовед во западното уставно право Historical Introduction to Western Constitutional Law	Р. Ш. Ван Кенегем. R. S. Van Kenegem.	ТАБЕРНАКУЛ, 2010
		6.			
	22.2.	Дополнителна литература			
	Ред.бр.	Автори	Наслов	Издавач/година	

Прилог 3.		
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО ПРАВО И УСТАВНО ПРАВО
2.	Код	ФБОН01
3.	Студиска програма	Безбедност
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	Катедра за општествено-политички и правни науки
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар
7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Марјан Арсовски
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	Цел на предметната програма како базичен предмет од прва година на студиите е да се стекнат основни познавања за државата и изучување на правото и на основните поими, концепти, институти и институции поврзани со уставното право. Со тоа се овозможува студентите да стекнат солидна основа за совладување на останатите правни дисциплини во нивното понатамошно студирање. При тоа студентите ќе имаат можност да стекнат познавања од материја која се однесува на: организацијата на државната власт, системот на правото, поим на уставот и сите негови општи и посебни карактеристики, темелните вредности на уставниот систем на Република Македонија, како и статусот, организацијата, положбата и функционирањето на централните и локалните органи.
11.	Содржина на предметната програма	Поим, предмет и методи на воведот во право; Правна норма; Правни акти; Правни односи; Објект и субјект на правниот однос; Толкување и применување на правото; Систем на правниот однос; Општи поими; предмет и методи на уставното право; Извори на уставното право; Поим, содржина и структура на уставот; Потекло и развој на уставното право; Темелни вредности на уставниот поредок; Суверенитет и владеење на правото; Основни слободи

		и права на човекот и граѓанинот; Избори и изборен систем; Поделба на власта во Уставот на РМ од 1991; Локална самоуправа; Одбрана и меѓународни односи; Централни институции на РМ, Собрание на РМ, Народен правобранител на РМ; Влада на РМ; Уставен суд на РМ и правосудни органи на РМ.		
12	Методи на учење	Присуство и активност на предавања и вежби Изработка на писмена задача Самостојна работа		
13	Вкупен расположив фонд на време	150		
14	Распределба на расположивото време	3 часа предавања; 2 час вежби неделно 39 часа предавања; 26 часа вежби		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	39 часови
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	26 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	42 часови
		16.2	Самостојни задачи	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	80	бодови
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	10	бодови
	17.3.	Активност и учество	10	бодови
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	до 50 бода		5(пет) (F)
		Од 51 до 60 бода		6(шест) (E)
		Од 61 до 70 бода		7(седум) (D)
		Од 71 до 80 бода		8(осум) (C)
		Од 81 до 90 бода		9(девет) (B)
		Од 91 до 100 бода		10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на предавања и вежби за редовни студенти.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Испрашување по случаен избор, работа во групи и споредба на успешноста на работата помеѓу групите; Евалуација од страна на Факултетот и евалуација од страна на Универзитетот.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Ред.бр.	Автори	Наслов
		Издавач/година		
	1.	Искра Аќимовска Малетиќ	Вовед во право (учебно помагало)	Факултет за безбедност – Скопје,

					2009
	2.	Димитар Бајалџиев	Вовед во правото		Македонска ризница, 1999 година.
	3.	Светомир Шкариќ	Споредбено и македонско уставно право		Матица македонска, Скопје, 2004.
	4.	Основи на право Fundamentals of Law	Бренд Ритерс Кристиан Фишер Brand Riters, Christian Fischer		Ars Lamina, 2012
	5.	Историски вовед во западното уставно право Historical Introduction to Western Constitutional Law	Р. Ш. Ван Кенегем. R. S. Van Kenegem.		ТАБЕРНАКУЛ, 2010
	6.				
	22.2.	Дополнителна литература			
	Ред.бр.	Автори	Наслов	Издавач/година	
	1.				
	2.				
	3.				